

Welkom

Informatieavond natuurbrandbeheersing

Functie Wonen/Werken: Gebied Stokkum 25 november 2025

Brian Sudmeijer

- Functie: Brandveiligheidsadviseur VNOG
- Adviseur Project Gebiedsgerichte Aanpak Natuurbrandbeheersing.
- Accounthouder gemeente Montferland
- Vrijwilliger post Doetinchem (manschap, chauffeur en bevelvoerder)

Klaas Noorland

- regisseur natuurbrandbeheersing VNOG
- landelijk deelprojectleider gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing
- (mede) projectleider gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing Veluwe, Achterhoek, Rijk van Nijmegen
- operationeel: Algemeen commandant Brandweer VNOG, On Scene Commander Fire Bucket Operations en Landelijk adviseur Natuurbranden

Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing

- Waarom nodig?
- Wat beoogt de GGA-NB? (samen groeien in Natuurbrandveiligheid)
- Welke maatregelen?
- Hoe komen we daar?

Pauze

- welk handelingsperspectief bewoners?
- Ingezoomd in de wijk?
- Wat doet de gemeentelijk natuurbeheerder
- Vragen (21:15-21:30)

Maar allereerst:

Wie heeft er wel eens een natuurbrand meegemaakt? Of een brand?

Waarom is natuurbrandbeheersing nodig?

regenval

droogte

hitte

bosbrand

rtl
nieuws

*En door die extremen kunnen we rekenen op
meer en meer bosbranden.*

Gaat het weleens fout?

13 juli 2022

Groot stuk bos en weide verwoest door brand: rook vanaf de snelweg te zien

STOKKUM - Een natuurbrand heeft zo'n 100 vierkante meter aan weide en bos bij de uitkijktoren in Stokkum verwoest. De brand ontstond dinsdagavond en rook was vanaf de Duitse snelweg A3 te zien.

Stokkum— De brandweer heeft vrijdagavond 4 april een buitenbrand geblust aan de Eltenseweg in Stokkum. Het vuur woedde in een kuil op een zandbult achter een camping en werd gemeld door een omstander die rook rook.

Volgens de brandweer ging het om een kampvuurtje te gaan, mogelijk aangestoken door jongeren. De brandweer had het vuur snel onder controle en kon verdere verspreiding voorkomen. Er raakte niemand gewond.

De oorzaak van de brand wordt niet verder onderzocht, maar de hulpdiensten waarschuwen voor het gevaar van open vuur in natuurgebieden met deze droogte

Gaat het weleens fout?

Stokkum - Op maandag 15 juni 2015 is er aan de Oude Eltenseweg in Stokkum een bosbrand uitgebroken.

Omdat er op dit moment de code geel voor natuurbrandgevaar geldt, zijn de brandweerkorpsen van Zelhem, Didam, 's Heerenberg en Lichtenvoorde gealarmeerd. Eenmaal ter plaatse bleek het allemaal mee te vallen en was de brand snel onder controle. De brand is ontdekt door de natuurbeheerder. De oorzaak van de brand is onbekend.

Waarom integrale natuurbrandbeheersing nodig is

- Veiligheid – verwevenheid mens/functies en natuur
- Noodzaak en belang van instandhouding natuur:
 - Afvang CO2 en levering O2 (groene longen)
 - Instandhouding biodiversiteit en ecosystemen
 - Beleving
- Bedreigingen Natuur: Klimaatverandering, Boom- en plantenziekten, natuurbranden en intensief gebruik
- Brandbestrijding is slechts het sluitstuk!

**De Natuur verdient onze bescherming!
Ook tegen onbeheersbare Natuurbranden**

Natuurbrandsignaal '23

Door klimaatverandering wordt het in de lente en zomer warmer, droger en zonniger. Daarnaast raakt Nederland verder verdicht, met meer functies in of rondom de natuur. Wat betekent dit voor het natuurbrandrisico in Nederland? Een consortium van experts vanuit de kennisinstituten NIPV, KNMI, WUR, VU en Deltares heeft hierover een rapport gepubliceerd: Natuurbrandsignaal '23.

Meer branden

Door een uitdrogend en opwarmend Nederland, gecombineerd met een toename van het aantal potentiële ontstekingsbronnen, worden meer natuurbranden verwacht.

Intensere branden

Door de veranderende condities kunnen natuurbranden intenser worden, met als gevolg dat ze ook sneller en vaker onbeheersbaar en daardoor lastiger te bestrijden worden.

Gelijktijdige branden

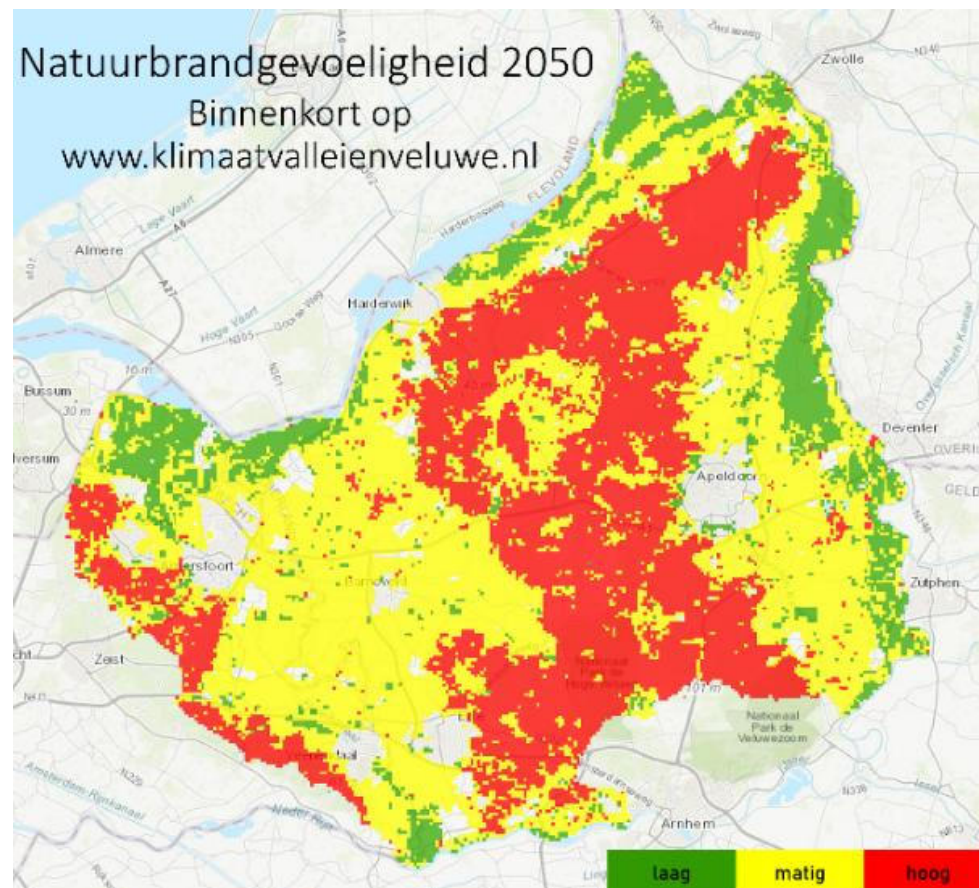
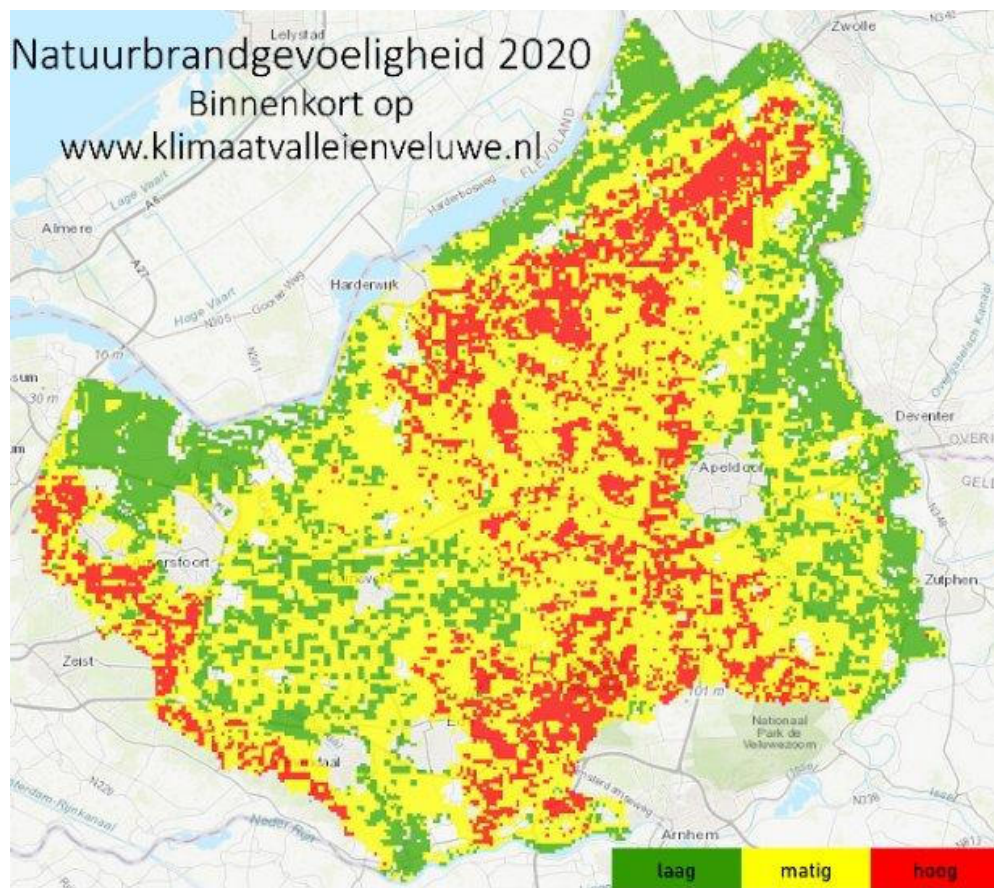
Omdat er meer branden worden verwacht en deze ook lastiger te bestrijden zijn, neemt de kans op gelijktijdigheid van natuurbranden toe. Hierdoor is er een grotere kans op een schaarste aan brandweermiddelen.

Grotere impact

De toename van het aantal natuurbranden en hun intensiteit, gepaard met een verdere verdichting van Nederland, leidt tot een toename van de impact van natuurbranden op mens, flora en fauna, vitale infrastructuur en economie.

Klimaatontwikkeling

Dreigende droogte: 'Ook al is het niet voelbaar, er is veel aan de hand'

Selinde van Dijk Vandaag, 06:14 • Aangepast vandaag, 08:03 •
2 minuten leestijd

De oever van de Rijn bij Spijk valt door de lage waterstanden droog.
© ANP

WAGENINGEN - Ook al oogt de natuur fris en groen, de grond is kurkdroog. Droogte-experts van de Wageningse Universiteit waarschuwen: "Het is een van de droogste voorjaren ooit."

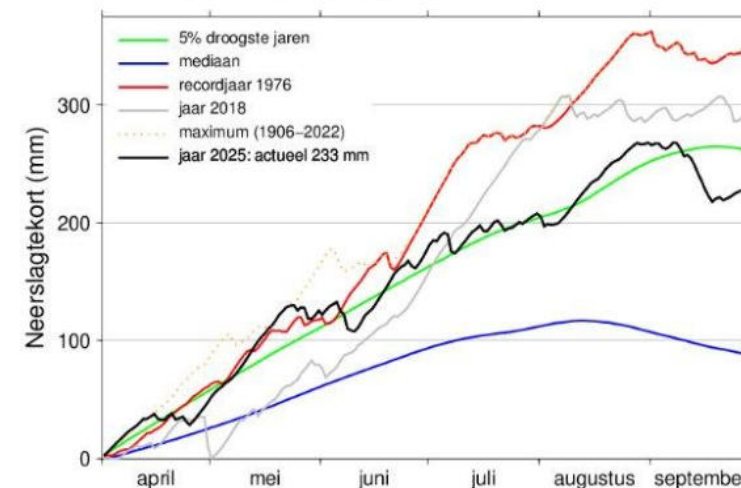
Mensen geloven het niet

Ook hij ziet dat schijn bedriegt. "Sinds de brand op de heide in Ede roep ik dat het droog is en dat we voorzichtig moeten zijn met vuur. Mensen geloven het niet."

Hij hoopt dat mensen toch gaan inzien hoe droog het is en er rekening mee gaan houden. "We kunnen niet veel doen, maar de dieren water geven kan iedereen. Mooi toch, als we zo wat kunnen bijdragen?"

Neerslagtekort in Nederland in 2025

Landelijk gemiddelde over 13 stations

Kaartopties

Menselijke vestigingslaag
Laag met beveiligde gebieden
CCI Landbedekking

Prognoses

BRANDGEVAAR VOORSPELLING

Bron

ECMWF (8 km res.)

Inhoudsopgave Brandweerindex (FWI)

Datum

02 feb 2022

Snelle selectie

Geselecteerd: 2020-04-21

Laatste 10

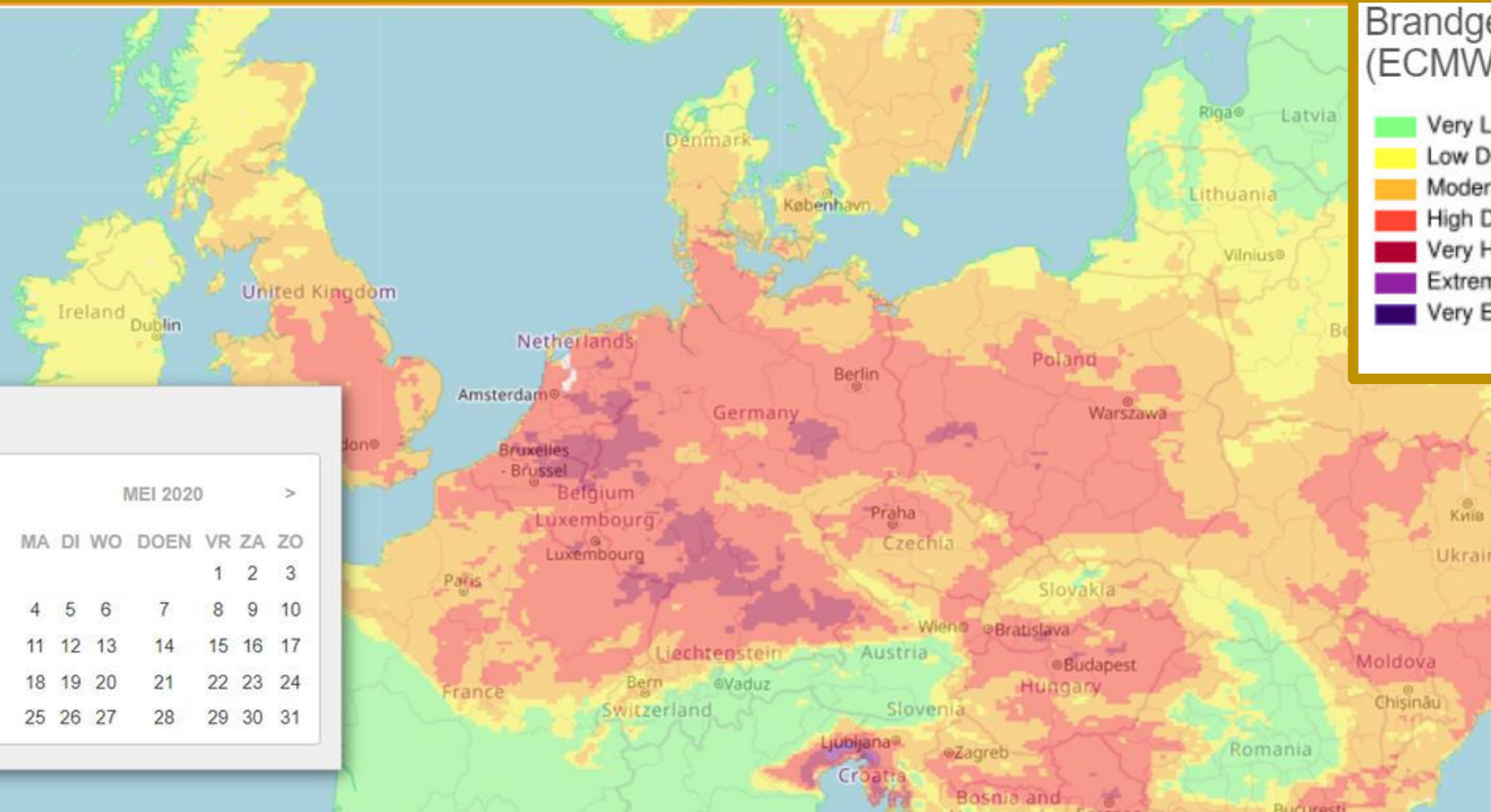
Van:

MODIS

MODIS

(begeleid)

VIIRS

Brandgevaarprognose (ECMWF/FWI)

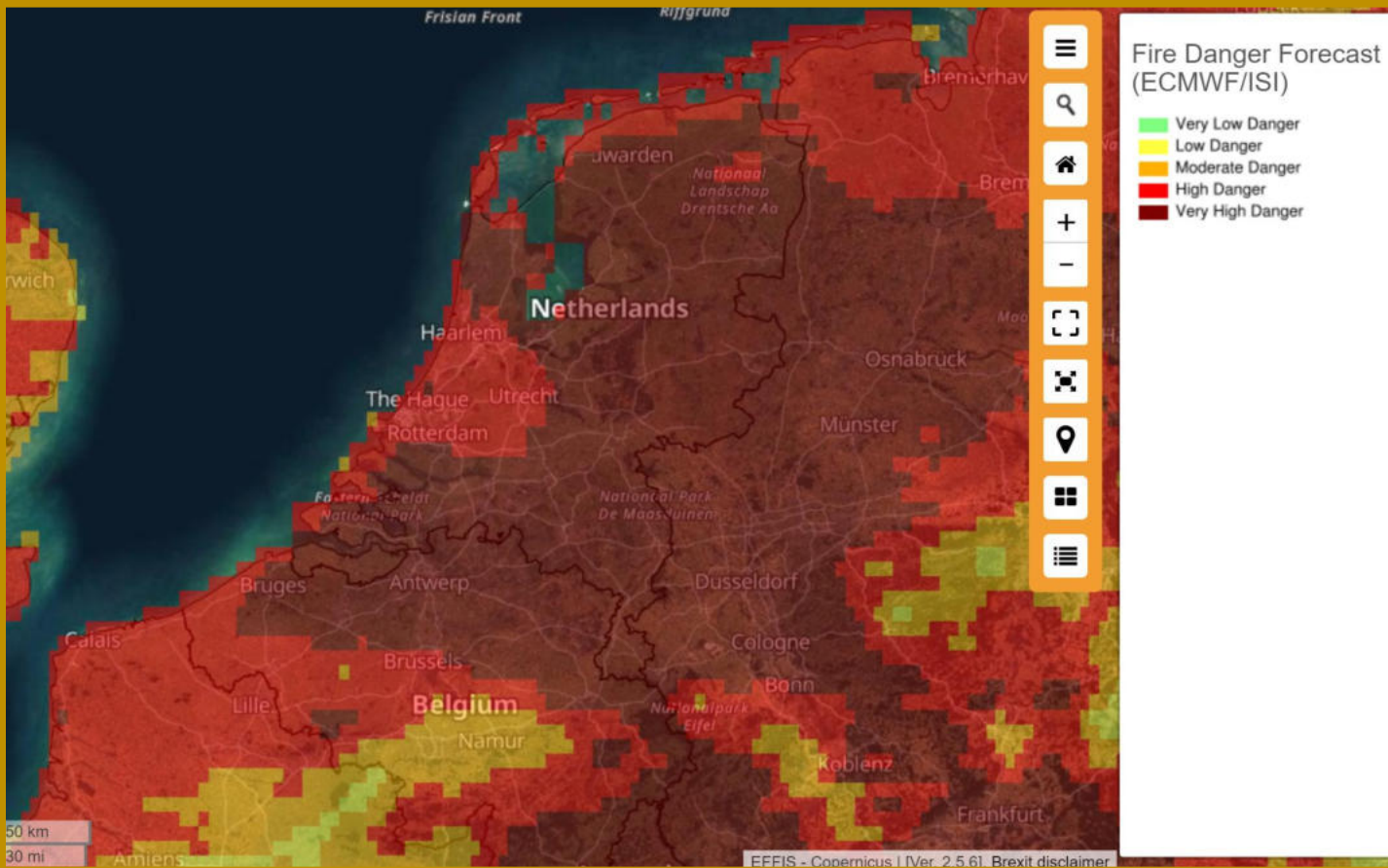
- Very Low Danger
- Low Danger
- Moderate Danger
- High Danger
- Very High Danger
- Extreme Danger
- Very Extreme Danger

BRANDWEER

Nederland

Week 17 21 april 2020

Augustus 2021

COPERNICUS
Noodbeheerservice

Europese Commissie > JRC EU Science Hub > DRM > Copernicus EMS > EFFI > Toepassingen > Huidige situatie kijker

- Kaartopties
- Menselijke vestigingslaag
 - Laag met beveiligde gebieden
 - CCI Landbedekking

Prognoses

BRANDGEVAAR VOORSPELLING

Model: ECMWF (8 km res.)

Brandweerindex (FWI)

Datum: 02 feb 2022

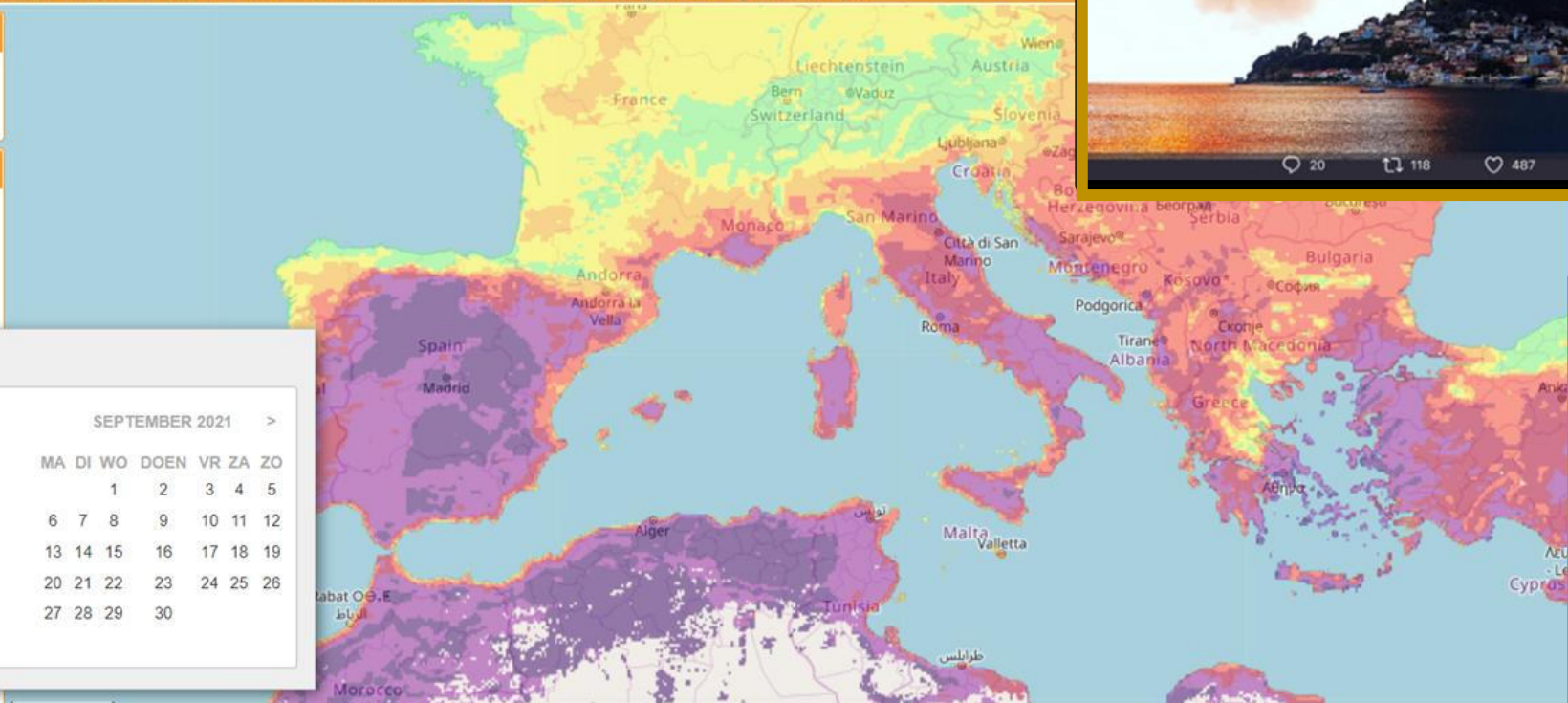
Geselecteerd: 2021-08-14

< AUGUSTUS 2021 >

MA	DI	WO	DOEN	VR	ZA	ZO
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER 2021 >

MA	DI	WO	DOEN	VR	ZA	ZO
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Brandgevaarprognose (ECMWF/FWI)

- Very Low Danger
- Low Danger
- Moderate Danger
- High Danger
- Very High Danger
- Extreme Danger
- Very Extreme Danger

23 april 2022

19 juli 2022

11 aug 2022

12 aug 2022

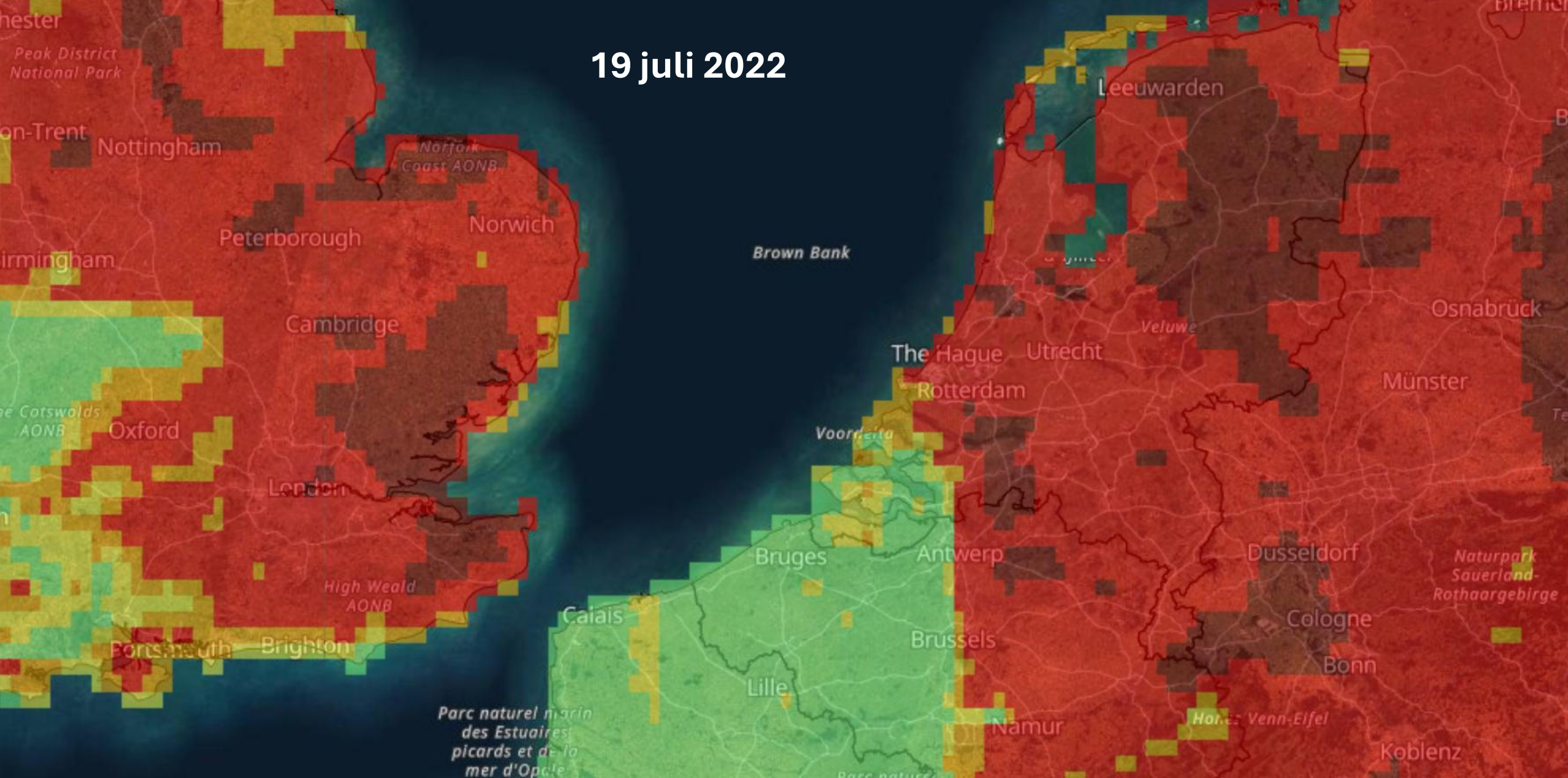
14 aug 2022

02 sept 2022

19 juli 2022

Greater London...

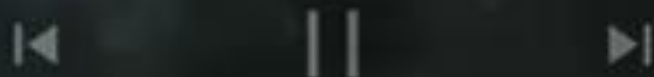

sky news

Fires have broken out across
Greater London and surrounding areas

Oorzaak grote bermbrand op A28 niet bekend >

RTV Nunspeet

0:01 / 0:40

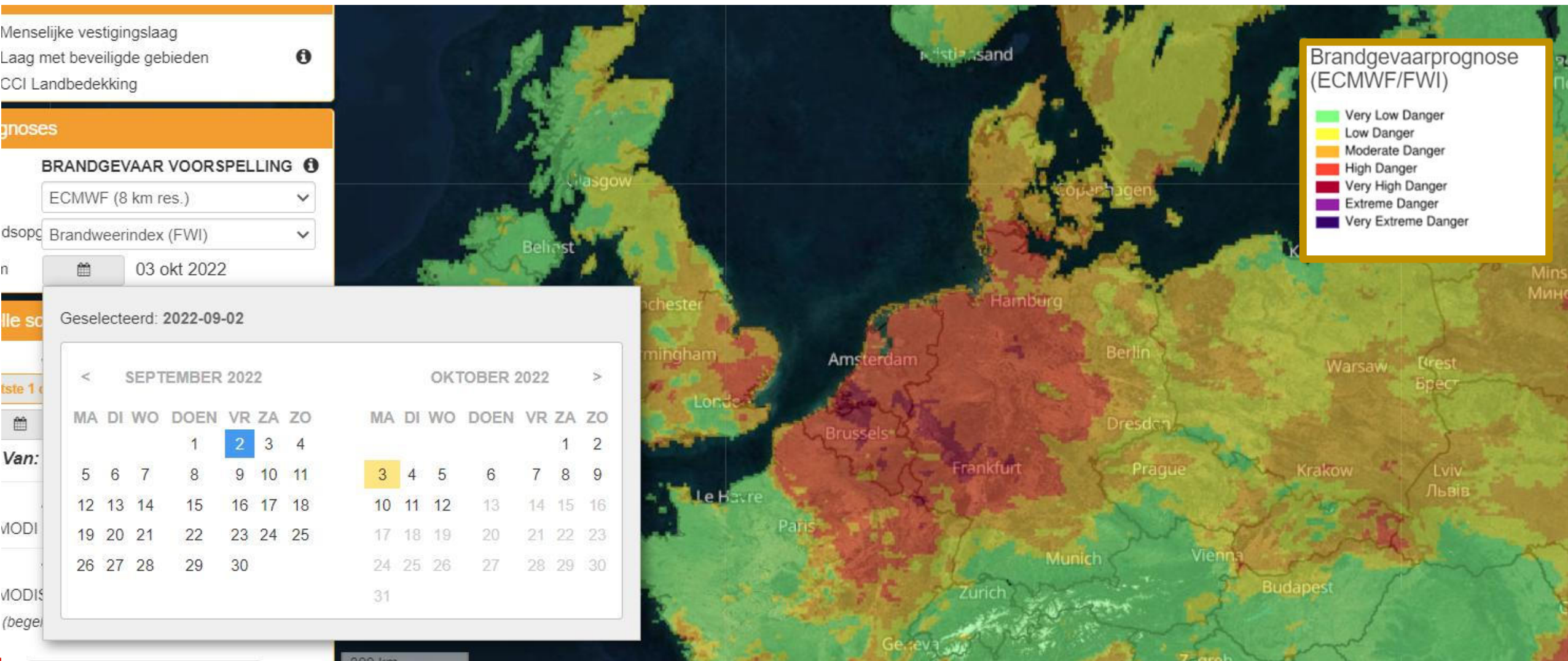
Brand woedde in
middenberm en berm A28

Meer video's

Tik of swipe omhoog om alles te zien

Beeld natuurbrandgevaar 2 september 2022 (t.t.v. hittegolf)

En wat als?

Mei/Juni 2023, reeds meer dan 250 natuurbranden:

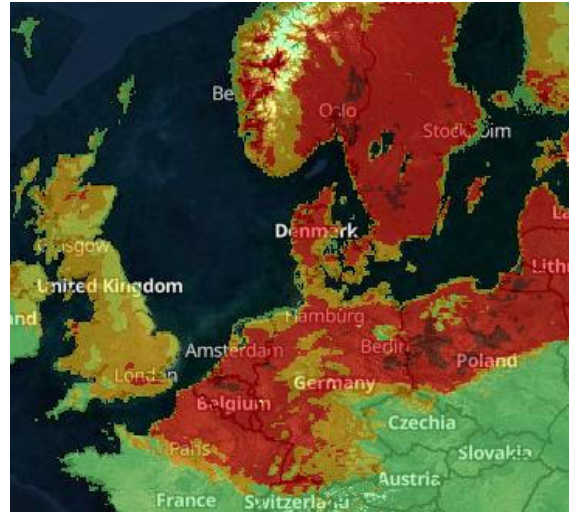
10 juni A 12 Oosterbeek,
autobrand

▲ De A12 bij Oosterbeek is afgesloten in verband met een heftig brandende auto. © Rijkswaterstaat

Enorme vertraging en honderden meters berm in vlammen op door autobrand op de A12

De A12 bij Oosterbeek is zaterdagmiddag deels afgesloten in verband met een flinke autobrand. Het vuur was overgeslagen naar de berm. De brandweer heeft flink opgeschaald vanwege de kurkdroge natuur en de lastige blusomstandigheden.

13 juni bosbrand Oldebroek/
't Harde, nabij A 28

Populierenpluis in brand
Purmerbos, Lelystad,
Kampen, Groningen

April 2025

 NOS

Tientallen natuurbranden vanwege aanhoudende droogte

Bezoeken >

Oefengranaat van defensie veroorzaker van enorme brand Ede

De grote natuurbrand in het buitengebied van Ede is ontstaan tijdens een oefening van Defensie. De brand zou zijn veroorzaakt door een oefengranaat. De brand is inmiddels onder controle.

Binnenlandredactie 03-04-25, 14:48 Laatste update: 03-04-25, 21:52

NOS Nieuws • Vandaag, 07:16 • Aangepast vandaag, 10:57

Bosbranden in Zuid-Frankrijk, ontstaan door smeulende barbecue

Brand verwoest heide en bos bij Vierhouten

In Vierhouten is maandagavond een flink stuk heide afgebrand. De brandweer wist uitbreiding te voorkomen.

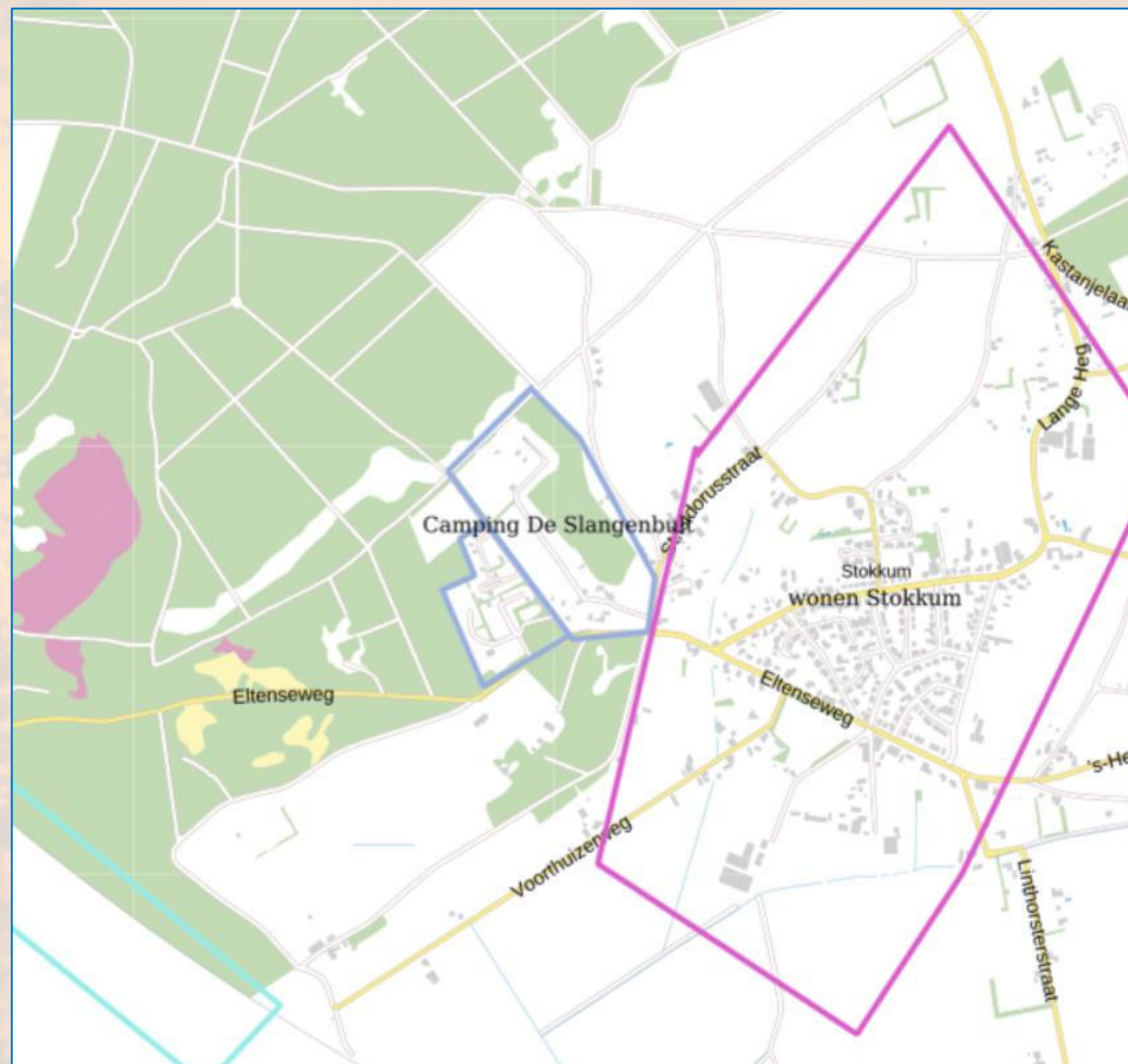
112Redactie 23-06-25, 20:39 Laatste update: 23-06-25, 22:09

Vanwege het aanhoudende droge weer is de brandweer sowieso al extra alert op bosbranden. Dus ook nu rukte ze om 20.15 uur uit met vier blusauto's en twee waterwagens naar de Elspeterbosweg, even ten westen van het dorp.

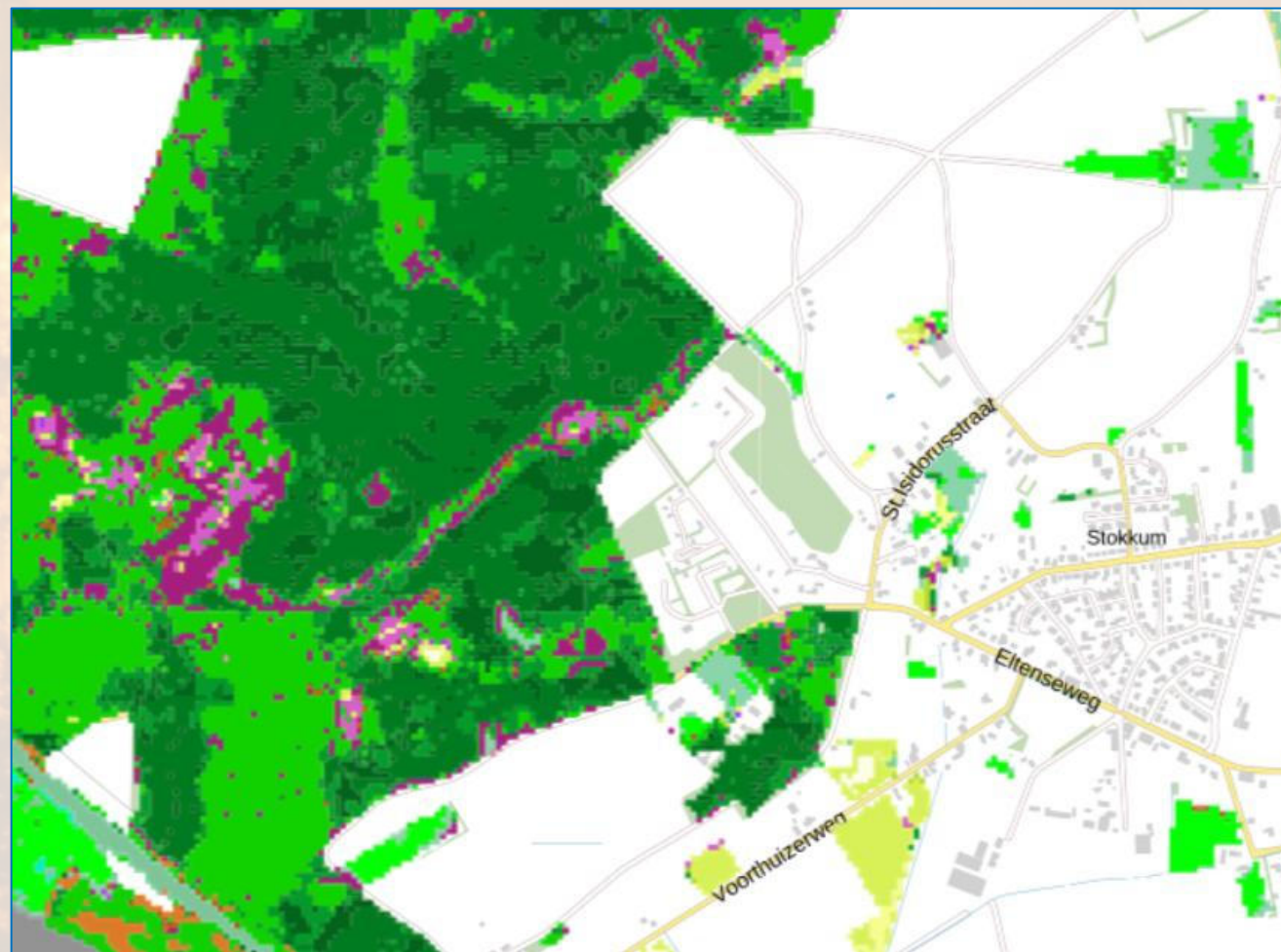
Is het een risico?

Beeld Geoviewer:
Tot nu toe met risico-objecten

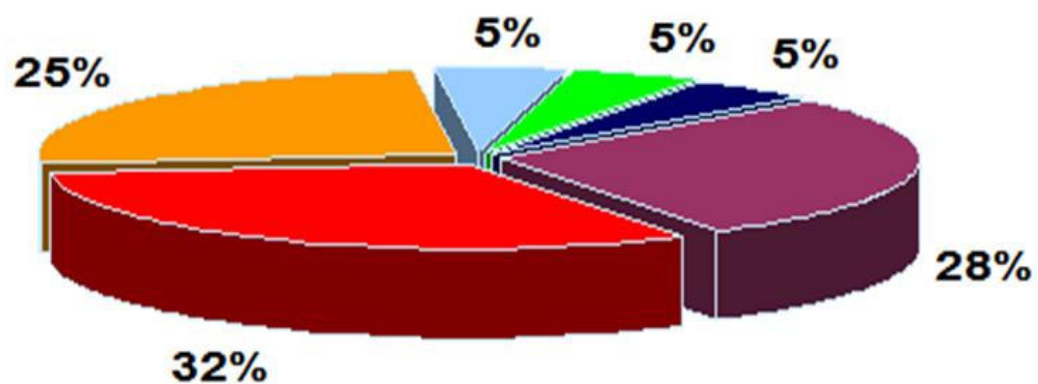
Is het een risico?

- Jonge heide
- Vergraste heide
- Oude heide
- Veenheide
- Laag (duin) struweel
- (duin) Struweel
- Open naaldbos 1
- Open naaldbos 2
- Open naaldbos 3
- Open naaldbos 4
- Loofbos

Beeld Geoviewer

Oorzaken Natuurbranden wegnemen?

Menselijk handelen = ca. 70 %

- Onvoorzichtigheid mensen
- Kwaadwilligheid mensen
- Tech/mechanische oorzaken
- Omgevingsfactoren
- Natuurinvloeden
- Onbekend

Incidenten veelal ten gevolge van de 3 O's:

- **Onwetendheid:** Je kent de risico's niet
- **Onachtzaamheid:** Je had de risico's kunnen weten
- **Onvoorzichtigheid:** Je kent de risico's maar let er niet op
- **Domme Pech**

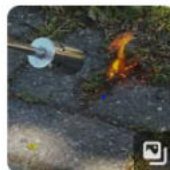

hortipoint.nl
<https://www.hortipoint.nl/vakbladvoordebloe...>

Onkruidbranders zorgen opnieuw voor woningbranden

Web Ralph Mens. - 6 augustus 2019. Onkruidbranders hebben deze week weer voor schade aan woningen gezorgd. In Eindhoven en Velddriel ging het ...

Auteur: Ralph Mens Geschatte leestijd: 50 seconden

VOORKOM EEN NATUURBRAND IN UW WOONOMGEVING

In deze kaart staan tips hoe u uw tuin/terrein natuurbrandveiliger kunt inrichten.

Een aantal algemene tips:

- Zorg dat uw huis, gebouwen en terreinen goed bereikbaar zijn voor hulpdiensten (minimaal 3,5 meter breed en 4,2 meter hoog).
- Plaats een zichtbaar huisnummer aan de openbare weg en houd deze vrij van begroeiing.
- Overweeg de aanleg van een vijver voor opvang van (regen)water en om te gebruiken als blus- of sproeiwater.

Bekijk de achterkant voor de tips per zone.

Directe zone: 0 tot 1,5 meter

Tussenliggende zone: 1,5 tot 10 meter

Verlengde zone: 10 tot 30 meter

Natuurbrandgedrag

Branddriehoek

Weer: steeds extremer, niet beïnvloedbaar

Topografie: niet beïnvloedbaar

Landschapsinrichting en Vegetatie: brandstof, beïnvloedbaar

2 Wat beoogt de GGA-Natuurbrandbeheersing?

Doel:

- Voorkomen onbeheersbare natuurbranden:
 - Klimaatontwikkeling ↔ Weerbaardere natuur
- Verminderen brandrisico vanaf en impact natuurbrand op (2 kijkrichtingen):
 - Infra (vitale en mobiliteits)
 - Gebruiksfuncties:
 - Recreatie
 - Zorg
 - Wonen/Werken
- Te bereiken door samen te werken!

<https://www.brandweernederland.nl/nieuws/toolbox-natuurbrandbeheersing-verzameling-van-informatie-en-best-practices/>

Natuurbrandbeheersingsmaatregelen (1)

1. **Weerbaardere vegetatie tegen brand**
(verloving door menging, omvorming en/of hydratering)
2. **Compartimentering**
(4 hoofd natuurbrandbeheersingsmaatregelen)
3. **Voorkomen brand bevorderende landschapselementen**

Vegetatie:

Onderscheid in:

- Dode en levende vegetatie
- Loof- en naalldhoutachtigen
- Oude en jonge vegetatie

Aandacht voor:

- Jaargetijde en groeicyclus
- Droogte, hittestress vegetatie
- Verteersnelheid strooisel

Compartimentering:

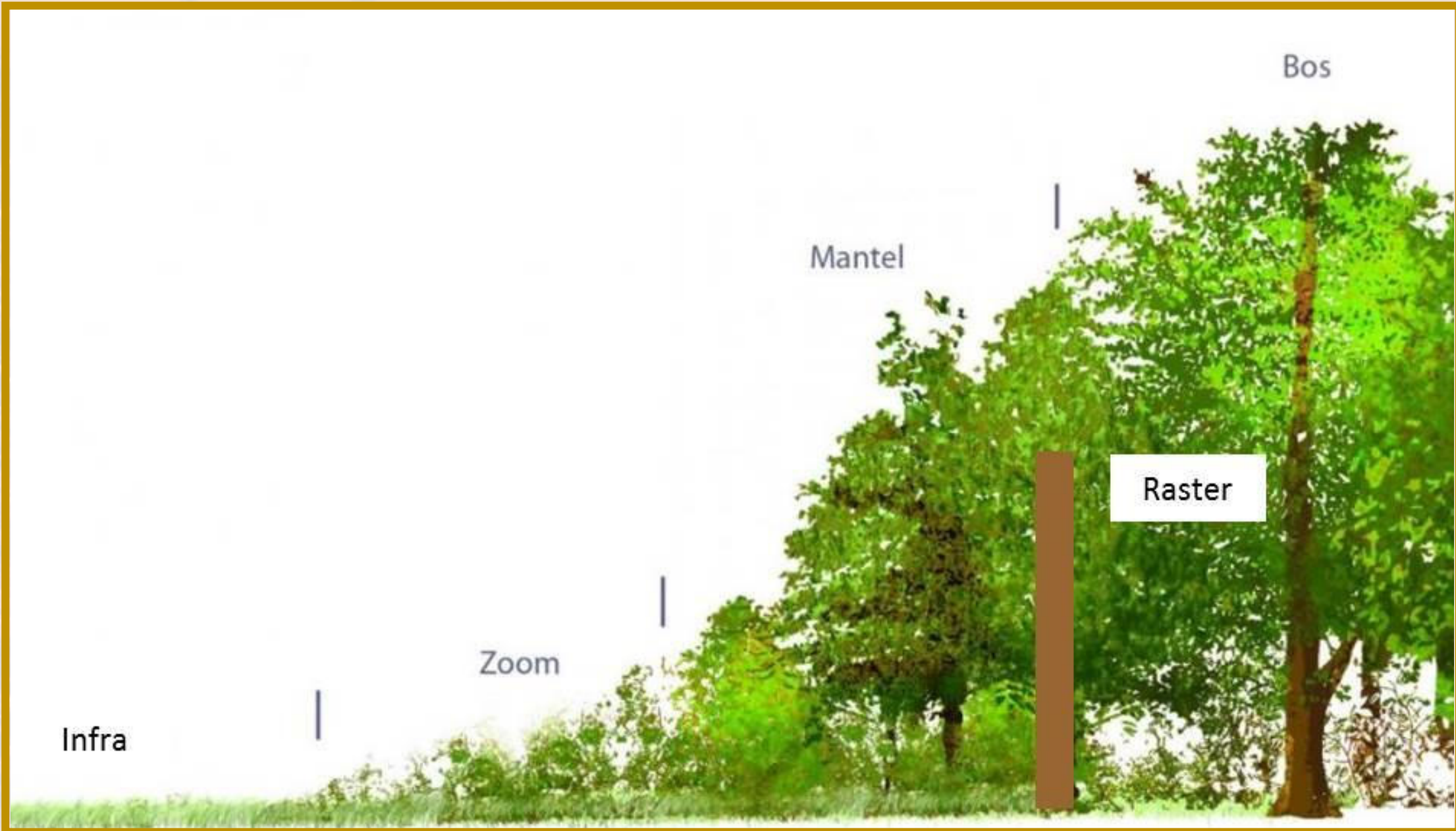
4 Hoofd natuurbrandbeheersingsmaatregelen (1)

Brandsingel:
(diepte 35-50 m, min 1
boomlengte)

Brandgang:
(diepte 50-70 m)

Voorkomen brand bevorderende Landschapskenmerken:

➤ Brandtrap:

➤ Springer

➤ Windtunneleffect

➤ Beheersen volume biomassa (tak- en tophout)

Bestrijdbaarheid

- Bereikbaarheid
- Toegankelijkheid
- Bluswatervoorziening

GGA Gebruiksfuncties: zoals Recreatie, Zorg, Wonen/Werken

Wat kunt (moet) u als Recreatieonderneming, zorginstelling, locatie Wonen&Werken doen?

- Om brand van binnenuit (vanaf onderneming, instelling, defensierterrein tuin woning) te voorkomen:
- Bij Natuurbrand die op recreatieonderneming, instelling, woning/bedrijf, vitaal object afkomen:

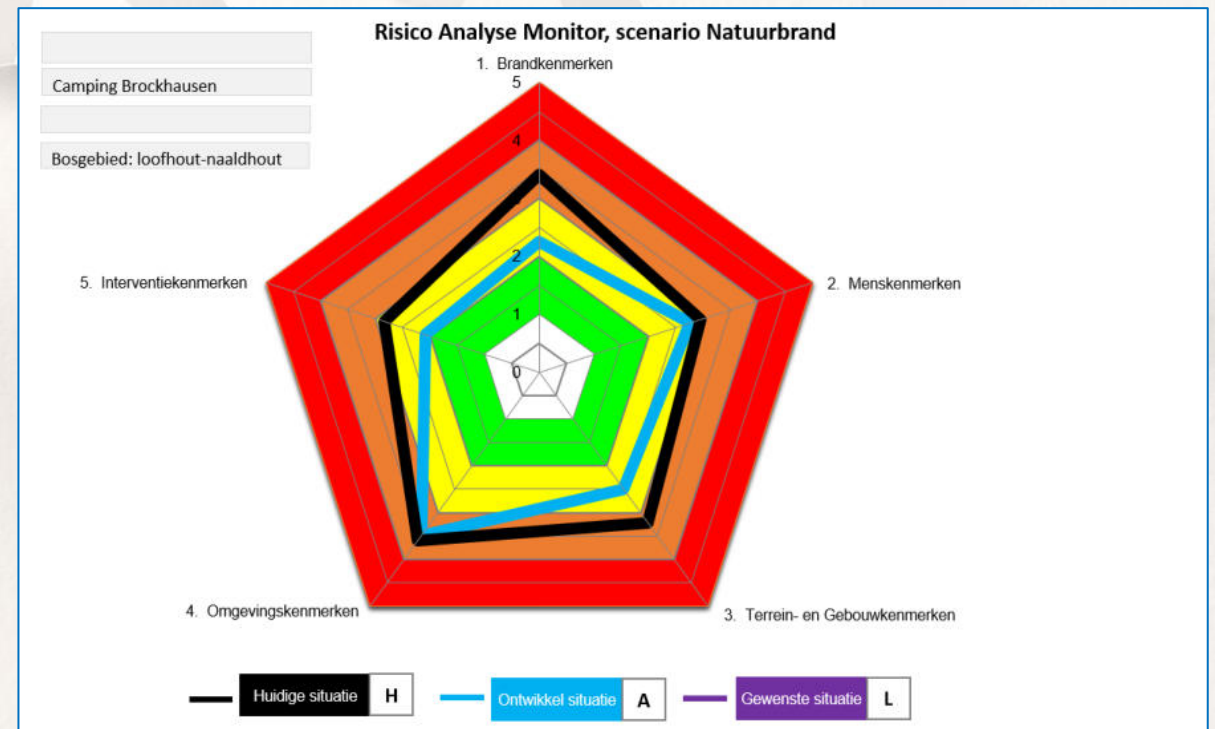
Hoe risico's in kader energietransitie:
alternatieve aandrijvingen?

Welke maatregelen voor gebruiksfuncties (2)

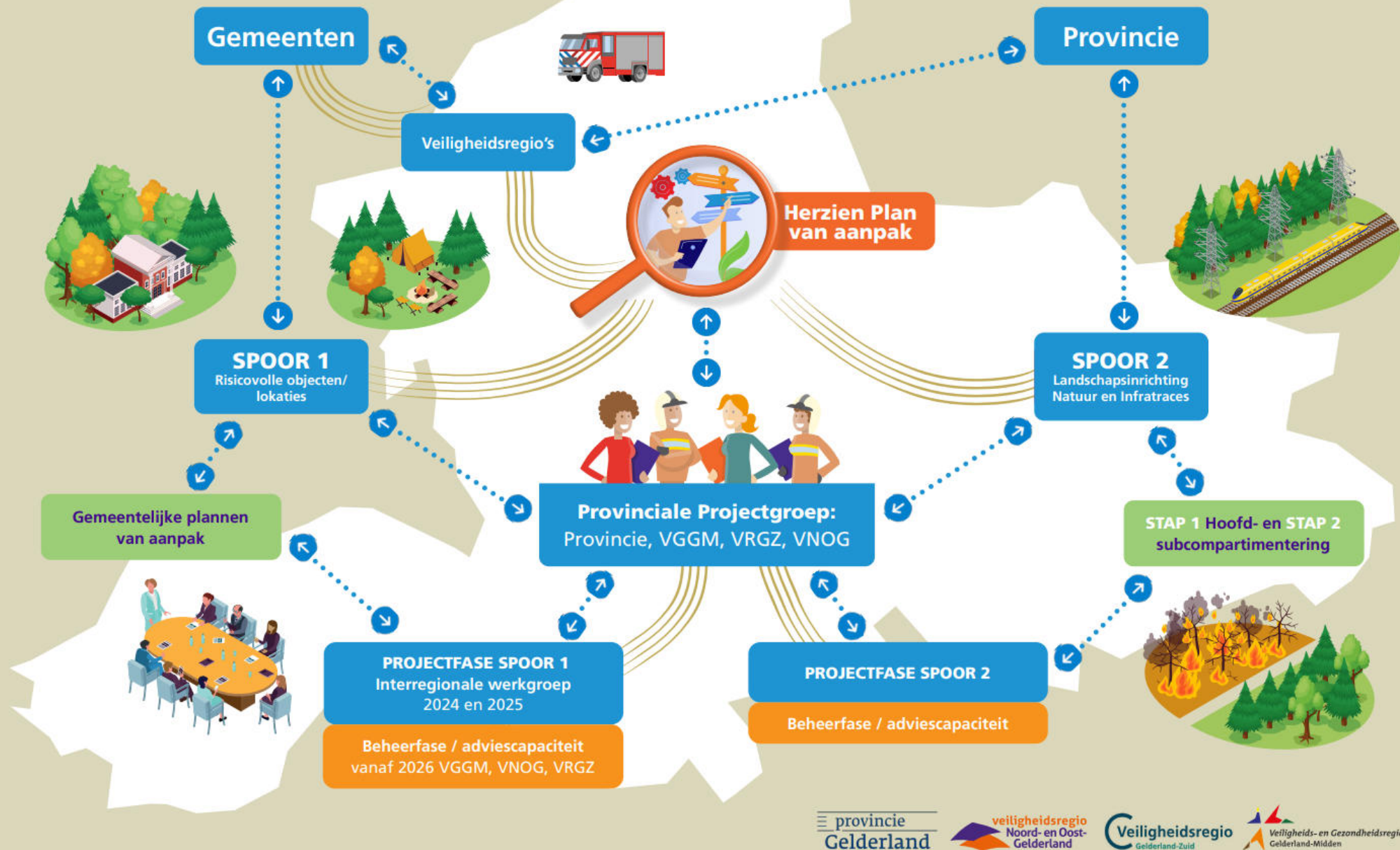
RAM - Risico Analyse Monitor

- Brandkenmerken
- Menskenmerken
- Terrein- en
gebouwkenmerken
- Omgevingskenmerken
- Interventiekenmerken

*Handreiking brandveiligheid
vakantieparken*

Gelderse Aanpak: 2 Sporen

Pauze

10 minuten

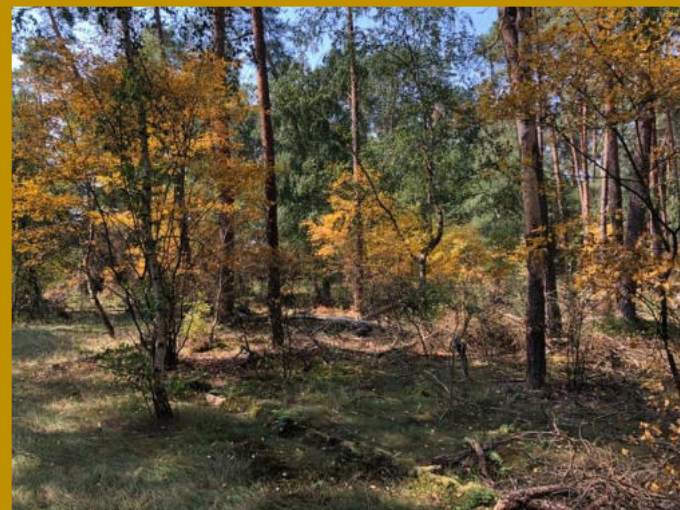

Vervolg presentatie handelingsperspectief bewoners

Nog even dit: Dilemma's...

natuurbrandbeheersingsmaatregelen

- vergen tijd/middelen/onderzoek
- niet overal even gemakkelijk te realiseren
- strijdig met natuurdoelstellingen? Versnipperde regelgeving, tocht moeten we wel iets!
- extreme droogte maakt alle vegetatie brandbaar

GGA Gebruiksfuncties: zoals Wonen/Werken

Wat kunt (moet) u als inwoner doen?

- Om brand van binnenuit woning/tuin te voorkomen
- Bij Natuurbrand die op uw woning afkomt

VOORKOM EEN NATUURBRAND IN UW WOONOMGEVING

In deze kaart staan tips hoe u uw tuin/terrein natuurbrandveiliger kunt inrichten.

Een aantal algemene tips:

- Zorg dat uw huis, gebouwen en terreinen goed bereikbaar zijn voor hulpdiensten (minimaal 3,5 meter breed en 4,2 meter hoog).
- Plaats een zichtbaar huisnummer aan de openbare weg en houd deze vrij van begroeiing.
- Overweeg de aanleg van een vijver voor opvang van (regen)water en om te gebruiken als blus- of sproeiwater.

Bekijk de achterkant voor de tips per zone.

Directe zone: 0 tot 1,5 meter

Tussenliggende zone: 1,5 tot 10 meter

Verlengde zone: 10 tot 30 meter

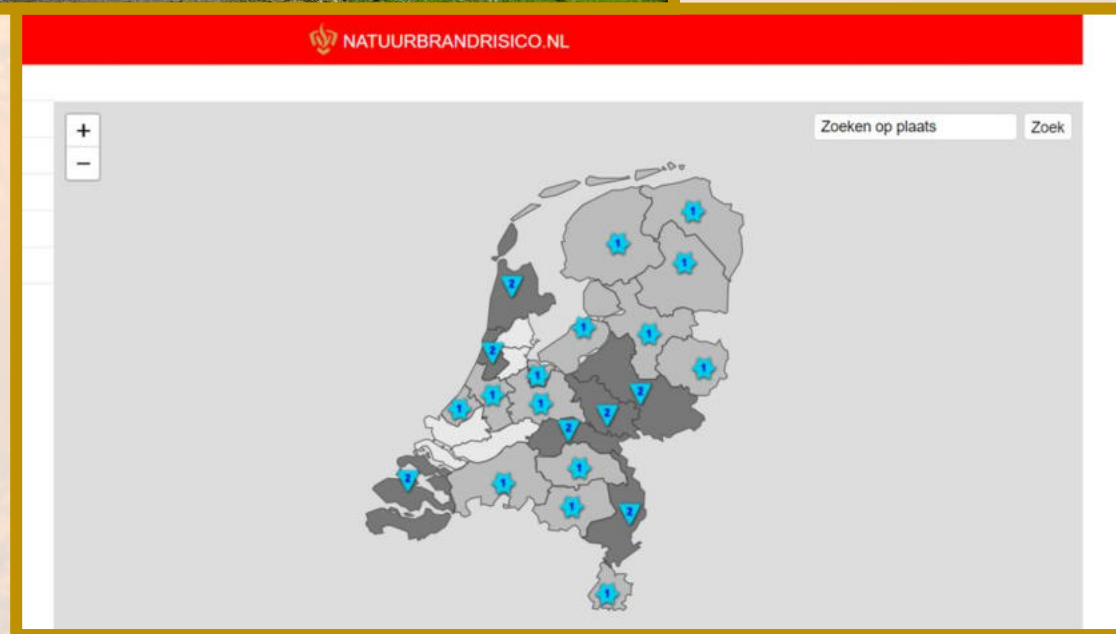
Brandkenmerken

- Gebouwenbrand
- Objectbrand
- Brandontwikkeling: Doorslag en Overslag
- Natuurbrand (ontstaat of komt eraan)

Menskenmerken:

- Zelfredzaamheid Bewoners
- Melden Incidenten (112NL-app)
- Bekendheid in de Omgeving
- Voorlichting (wat te doen bij droogte)
Natuurbrandrisico.nl

Terrein en Gebouw kenmerken

- Vegetatie
- Inrichting (paden en bochtstralen)
onderlinge afstanden, afval, compostering
- Toegang/Vluchtroutes/Huisnummer
- Bebouwing (daken, wanden)
- Positionering risico's zoals
 - Propaantanks
 - Voorzieningen energietransitie
- Beheer en Onderhoud (daken/goten vrij van blad?)
- Veilig Verwarmen Vonkenvanger op Schoorsteen?:
[Zo steek je veilig je houtkachel aan – YouTube](#): Zwitserse Methode

Omgevingskenmerken

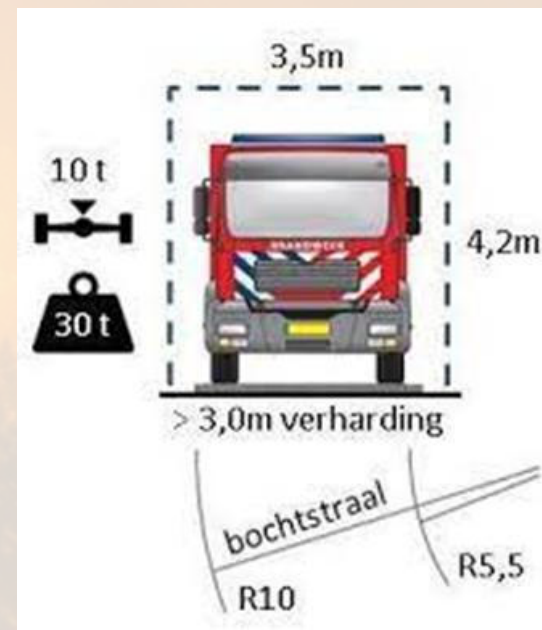
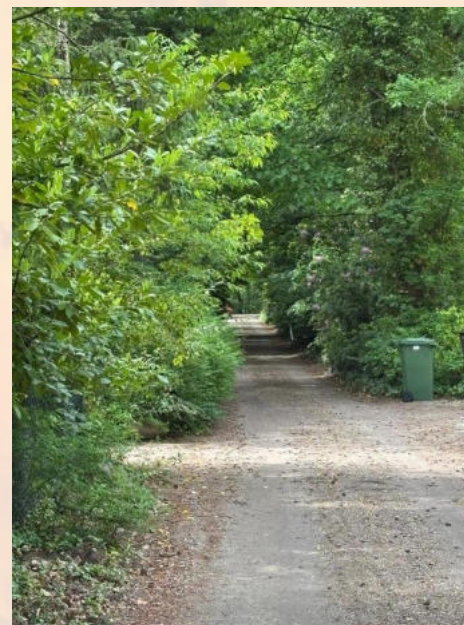
- Begroeiing omgeving en
- Nabijheid risicovolle Objecten/Infra
(Cascade effecten)
- Toegankelijkheid omgeving
- Vluchtroutes (gezamenlijk gebruik)

- Ontruiming voorbereid (wat mee?)
- Verkeersmaatregelen/Toegang
- Omgevingskennis brandweer
- Bluswatervoorzieningen (Publiek en Privaat)

Maatregelen t.b.v. adequate brandbestrijding:

- Zichtbaar, Bereikbaar, Toegankelijk en Beschikbaar:

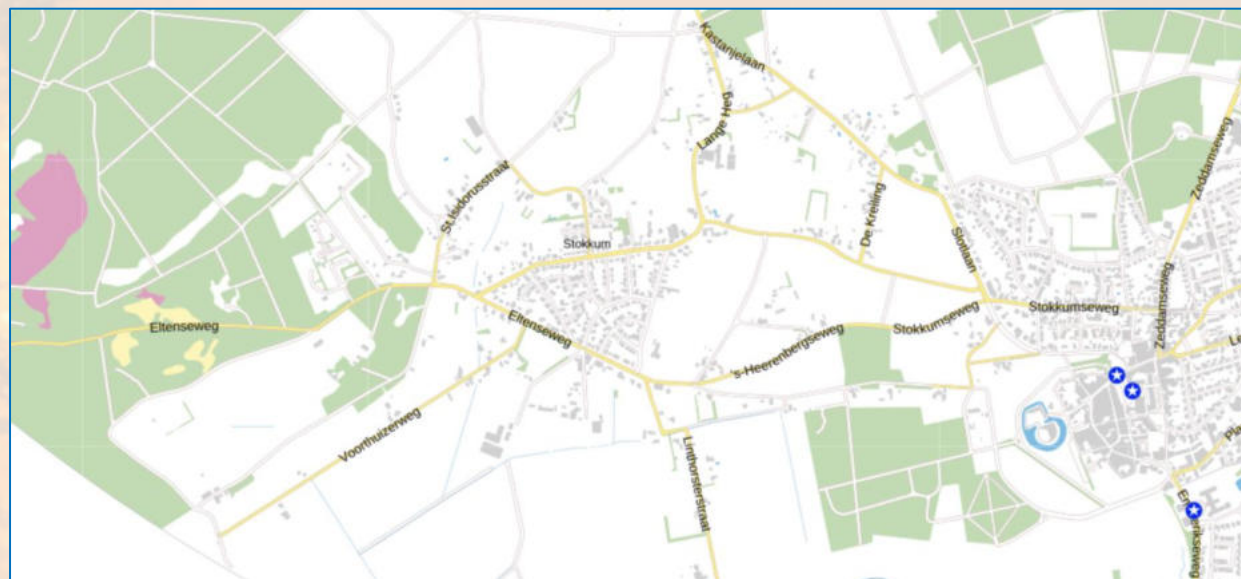

Maak van uw hulpdienst geen spoorzoeker!!

Bluswatervoorziening gebied

Brandkranen (Vitens)

Geboorde putten

Bluswatervoorziening

Geboorde putten worden
nog aangelegd in gebied
Stokkum

Bluswatervoorziening

Bluswatervoorziening

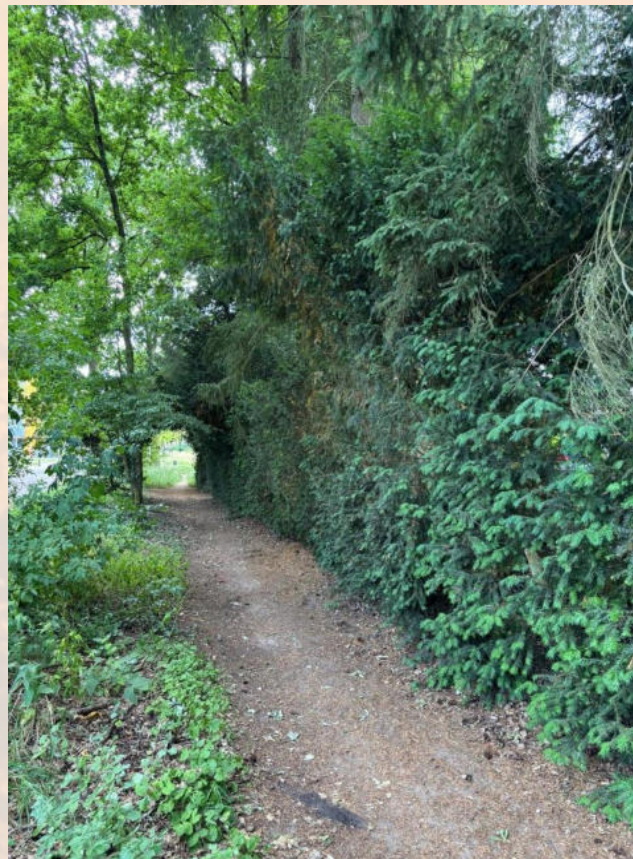
Risico's

Bereikbaarheid Gebied

Bereikbaarheid woningen

Aandacht voor: Tuininrichting, tuinafscheidingen, afstand tot bebouwing

Hawaï 2023

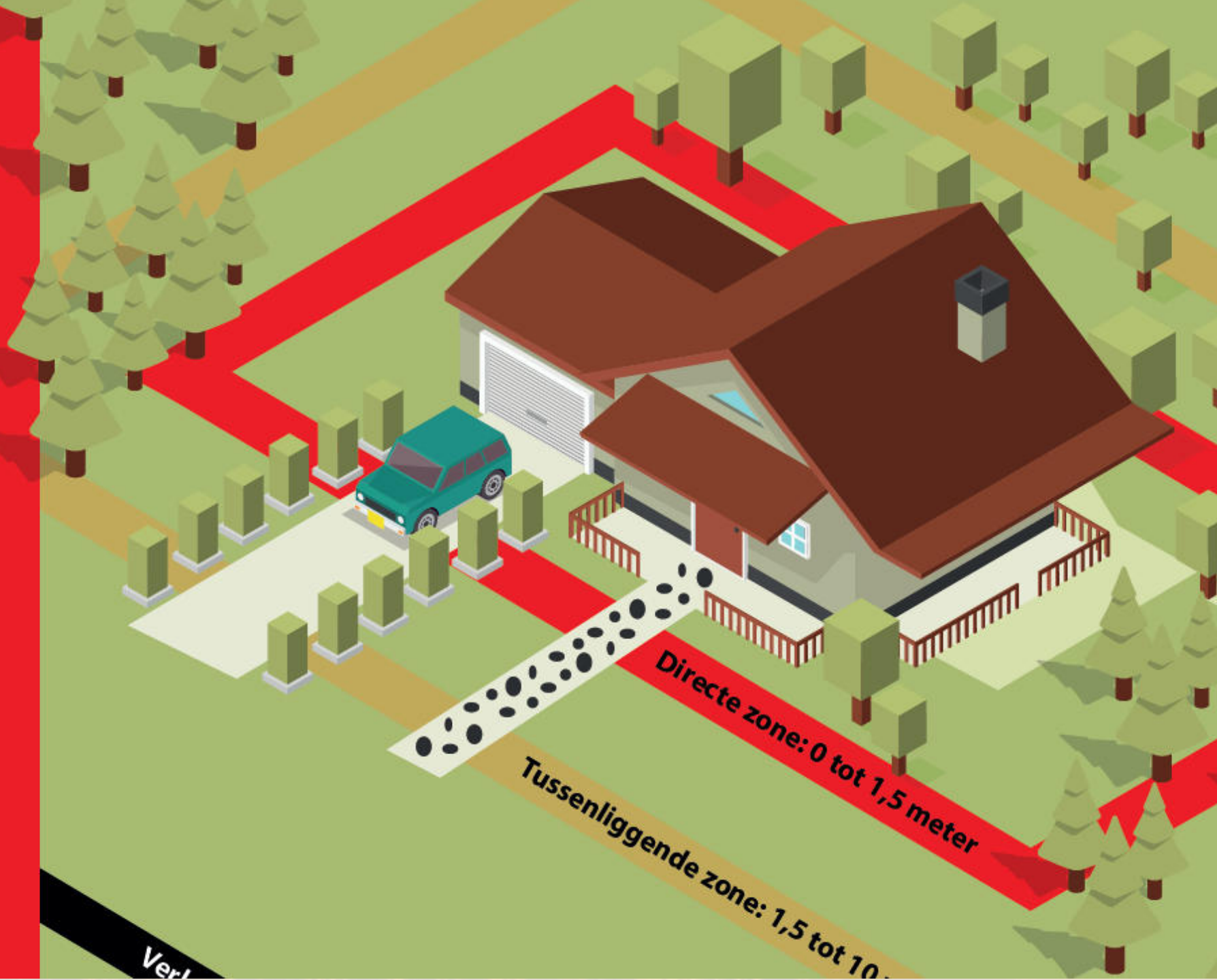
VOORKOM EEN NATUURBRAND IN UW WOONOMGEVING

In deze kaart staan tips hoe u uw tuin/terrein natuurbrandveiliger kunt inrichten.

Een aantal algemene tips:

- Zorg dat uw huis, gebouwen en terreinen goed bereikbaar zijn voor hulpdiensten (minimaal 3,5 meter breed en 4,2 meter hoog).
- Plaats een zichtbaar huisnummer aan de openbare weg en houd deze vrij van begroeiing.
- Overweeg de aanleg van een vijver voor opvang van (regen)water en om te gebruiken als blus- of sproeiwater.

Bekijk de achterkant voor de tips per zone.

Directe zone: 0 tot 1,5 meter

- Leg geen gemakkelijk brandbaar materiaal achter het raam van uw woning. (Hittestraling door het glas kan zorgen voor ontsteking binnen).
- Houd dakgoten en (platte) daken vrij van droog blad. Vooral in droge perioden is dit belangrijk.
- Installeer een vonkenvanger bij de schoorsteen van de open haard of kachel.
- Houd gebouwen en objecten vrij van brandbare begroeiing (dus geen coniferenhagen tot tegen de woning) en overhangende takken.
- Houd veranda's en vlonders vrij van dood blad en berg er geen brandbare materialen onder op.
- Zorg voor een tuinslang met voldoende lengte zodat u een beginnend brandje zelf kunt blussen en platte daken en rietenkappen vochtig kunt maken bij het ontstaan van een natuurbrand.

Tussengliggende zone: 1,5 tot 10 meter

- Houd het gras kort.
- Houd de tuin vrij van gemakkelijk brandbare bomen, heesters en struiken. Dus liever geen coniferen haag maar bijvoorbeeld een groenblijvende liguster haag.
- Zorg dat overhangende takken van naaldboutbomen voldoende ver teruggesnoeid zijn.
- Indien mogelijk vervang naaldboutsoorten voor loofhoutsoorten. Let hierbij op de mogelijke vergunningplicht.
- Ruim uw snoeiafval op.

Verlengde zone: 10 tot 30 meter

- Plant zoveel als mogelijk loofhoutsoorten (kastanje, linde en berk).
- Snoei lagere takken van naaldboutsoorten weg tot voldoende afstand met de grond (minimaal 2 meter) en zorg voor voldoende vrije afstand tussen de naaldboutkronen (5 meter).
- Zorg voor minder brandgevaarlijke onderbegroeiing zoals loofhoutenbosbes en heester.
- Wees alert voor broei in een composthoop. Houd deze vrij van brandgevaarlijke vegetatie en maak de hoop niet te groot.

Resumerend

- **Natuur heeft risico's in zich.**
- **Wij zien veel win/win situaties op gebied van beheersing en verduurzaming**
- **We moeten dit samen doen en weet u kunt meer dan uw denkt**
 - ✓ **Voorbeeld gedrag is essentieel**
 - ✓ **Bij gemeenschappelijke tuinovergang met het natuurgebied**
 - ✓ **Gezamenlijke schouw**
 - ✓ **Zichtbaarheid voorzieningen als brandkranen**
 - ✓ **Facilitering door gemeente waar nodig**

Samen op weg | Groeien in Natuurbrandveiligheid

NAAR EEN FIREWISE Montferland (Stokkum)

Bedankt voor uw aandacht!

Heeft u nog vragen?